

Principi prirodnih i logičnih posljedica

- × Nagrada i kazna ne dopuštaju djeci da donose vlastite odluke.
- × Nagrada i kazna ne dopuštaju djeci da budu odgovorna za svoje ponašanje.
- × Prirodne i logične posljedice omogućuju djeci da uče iz prirodnog reda u svijetu. (npr. ako neće jesti, bit će gladna)
- × Logične posljedice omogućuju djeci da uče iz socijalne realnosti. (npr. ako ne ustanu navrijeme, zakasnit će u školu)
- × Da bi posljedice bile efikasne moraju DJECI biti logične.
- × Doživljavanje logičnih posljedica potiče djecu na odgovorne odluke i smanjuje njihovu ovisnost. Efikasne su samo ako nisu paravan za skrivene motive odraslih. (npr. pobjeđivanje i kontroliranje)
- × Kada umjesto djece radite ono što mogu sâma, lišavate ih samopoštovanja i osjećaja odgovornosti.

RAZLIKE IZMEĐU KAŽNJAVANJA I LOGIČNIH POSLEDICA

- × Kažnjavanje pokazuje snagu autoritarnosti. Logične posljedice nisu osobne i pokazuju realnost socijalnog reda.
- × Kažnjavanje se rijetko odnosi na neprihvatljivo ponašanje. Logične posljedice su u logičnom odnosu s neprihvatljivim ponašanjem.
- × Kažnjavanje kaže djetetu da je ono loše. Logične posljedice ne uključuju moralno prosuđivanje.
- × Kažnjavanje je usmjereno na prošlost. Logične posljedice odnose se na sadašnje i buduće ponašanje.
- × Kažnjavanje je otvoreno ili prikriveno, povezano s prijetnjom. Logične posljedice temelje se na dobroj volji, a ne osveti.
- × Kažnjavanje traži poslušnost. Logične posljedice dopuštaju izbor.

STUPNJEVI U PRIMJENJIVANJU LOGIČNIH POSLJEDICA

- × Omogućite djetetu izbor i prihvatite njegovu odluku. (npr. ili će s mamom u dućanu gurati kolica [to je pravilo] ili će juriti po dućanu, a tada odmah napuštamo dućan [to je posljedica])
- × Govorite prijateljskim tonom.
- × Manje govorite, više djelujte.
- × Kada primjenjujete logične posljedice neprihvatljivog ponašanja, uvjerite dijete da može ponovno pokušati drugom prilikom (Danas u dućan idem sama jer si prošli put ponovno jurio, a sutra možeš sa mnom.).
- × Ako se neprimjereno ponašanje ponavlja, produžite vrijeme koje mora proći do ponovnog pokušaja.
- × Budite strpljivi, trebat će duže vrijeme da se pokaže efikasnost uporabe prirodnih i logičnih posljedica.